

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuul abonamentulu:	Pretiuul insertiuniloru:	Correspondintiele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " " j. a. 3 „ 50 „		

Preotii teneri si preotii betrani.

Facutu este omulu, cá in totu momentulu se dorésca o stare mai buna, o sörte mai fericé. In acésta tendentia naturala, in acestu boldu firescu este depusa capacitatea omului de a progresá, de a se perfectoná, si numai incát satisfice cineva acestei tendentie, numai intru atât se apropia de tient'a si scopulu, pentru carele este creatu: fericirea temporala si eterna.

Tendenti'a dupa progresu este cea mai frumoasa calitate a fiacarui omu. Ea impodobesce pre toti. Este indispensabila inse pentru omulu, carele traiesce in urm'a muncii sale intelectuale. Scienti'a si artele nu dormu. Ele progreséza cu fiacare momentu, si omulu, carele este in serviciulu loru, numai astfelu se póte ferici pre sene, si póte deveni unu adeveratu lucratoriu si unu membru folositoriu pentru societatea, in alu carei'a servitiu si-a angagiatu puterile sale, daca tiene pasu cu progresulu sciintiei, alu carei'a representantu este.

Purcediendu de aci am salutatu, si vomu salutá totdeun'a cu o deosebita bucuria dorulu si tendenti'a multoru oficianti ai bisericei nóstre de a progresá, de a inaintá.

Cu atât mai neplacutu ne surprinse inse mai deunadi unu articlu publicatu in „Telegrafulu Romanu“, sub titlulu „Clerulu teneru“, despre care onorabil'a redactiune a acelu diurnalu ne spuse, ca este trimisu din partile nóstre. In acelu articlu órecine se plange, ca la noi in eparchia nu se inaintéza preoti teneri, desi cum dice acelu órecine acesti'a sunt mai cualificati; ci totu numai preoti betrani, cand vinu in vacantia posturi de protopresviteri, asesori consistoriali etc. De aci vine apoi, dice corespondentele, de astadi numai avemu in biseric'a nóstra Vasilii, Grigorii si Ioani.

N'am fi luat notitia in colónele foi nóstre de acea insinuare nedrépta, ca adeca la noi in eparchia

preotii teneri ar fi desconsiderati, cand este vorb'a de a se inaintá la posturi mai inalte, deórece este faptu in genere cunoscutu, si in urmare numai are lipsa de ulterióra motivare, ca la posturile de protopresviteri si asesori consistoriali, cari s'au deplinitu in eparchi'a nóstra, dela rentrarea in viéti'a constitutionala s'au inaintatu totu preoti teneri, si numai unu singuru preotu betranu, dar unu barbatu fórté venerabilu si binemeritatu.

Cand vedemu inse, ca se respandescu prin presa astfelu de neadeveruri, pentrucá se-se satisfica dóra unei ambitiuni false, atunci contra acestei ambitiuni, ce póte deveni perniciosá, trebuie se ne ridicamu vocea, si se o combatemu.

Un'a din calitatile, ce trebuie se orneze pre preotu, este de buna séma si modesti'a. Acésta calitate o propagá Mantuitoriu Christosu, si o aflamu la toti barbatii de merite in biseric'a. De aceea trebuie se ne dóra, cand se da si cele mai mici semne de a se lucrá in contra acestei frumoase si indispensabile calitati la vreunulu din functionarii nostri. Credemu ca este timpulu supremu, cá se ne desvetiám odata de aceea teoria falsa, ca oficiulu face pre omu, si se ne deprindemu cu acea unica ideia salutaria si singura ducetória la scopu, ca daca suntemu apti, si in adeveru meritám a inaintá in vre unu oficiu mai bunu, atunci in o biseric'a cu institutiuni liberale, cum este a nóstra, mai curendu mai tardiu trebuie se ni se dea unu oficiu mai inaltu, o positiune mai buna, pentruca talentulu si geniulu, diligenti'a si virtutea nu potu fi desconsiderate; ci trebuie se-si faca locu intre orice impregiurari.

Acum trecendu la paralel'a, ce ne amu propusu a face intre preotii teneri si preotii nostri betrani, trebuie se marturisimu, ca mai multe plangeri se audu in publicu contra celoru dantai. Nu credemu, ca astfelu de plangeri se fie ade-

verate, dar ele se audu, si astfeliu detorinti'a noastră, a celoru teneri trebuie se fia, cá se facemu se incete.

Preotii betrani, cá si ómenii betrani preste totu, au ceva, prin ce sunt superiori ómeniloru teneri: „au vediutu, si au patitu multe.“ Astfeliu ei au scól'a vietii, esperienti'a, carea luface pe omu se fia mai maturu si mai greu in judecata si cugetare, si preste totu in orice pasu alu seu. Preotii teneri pre de alta parte posedu, si trebuie se poséda mai multu zelu, mai multa energia, si se desvólte mai multa activitate, cu atât mai vertos, ca terenulu, ce-lu are astadi preotulu nostru este atât de vastu, încât la fiacare pasu si in fiacare momentu se póte distinge omulu, carele voiesce, prin servitiile sale.

Amvonulu si servitiile pastorale sunt chiamarea in mesura mai mare a preotiloru, decât chiar a protopresviteriloru, cari sunt ocupati atât de multu cu lucruri de cancelaria. Astfelin toti preotii au terenulu si posibilitatea de a se distinge si a face se devina ómeni mari si ómeni renumiti. Ba cutezàmu a afirmá, ca chiar preotii din parochii mai slabe, unde este mai multu de lucratu, se potu distinge mai iute, ridicandu poporulu si facendu astfeliu din parochii slabe parochii bune.

Dar se ne luminamu! Sunt casuri, in cari cineva are totu dreptulu a se plange, ca a fost desconsideratu la ocuparea cutarui postu mai inaltu. Marturisimu inse, ca atari plangeri se ivescu cele de mai multe ori atunci, cand intre competenti se gasescu ómeni, cari preocupati de unu amoru propriu se credu pre sene, ca sunt superiori in inteligentia si in altele lumii intregi. De aceea ar fi de doritu, cá in biserică se ne invetiamu odata a ne cunósce fiacare pre sene insusi, si a nu ne ascrie ceea ce nu avemu. In acelasi timp ar fi fórt de doritu a ne invetiá se stimamu si pre altii dupa adeverat'a loru valóre si mai cu séma pre preotii betrani, cari vorbindu adeverulu au de buna séma meritele loru, si póteca mai multe, decât multi preoti teneri, cari abia acum si-incepu carier'a.

Preotii teneri dela celu dantaiu pana la celu din urma au cea mai frumósa chiamare: a ridicá poporulu prin lumin'a credintiei si prin doctrin'a morala. Faca fiacarele acést'a, si nu aiba nici o téma, biseric'a de siguru i-va recunósce, si va remunera intru prisosintia activitatea sa.

Inainte de a finí ne semtimu indemnati a mai amintí inca o impregiurare, si anume: adeseori se audu plangeri — nu scimu cu basa ori fara basa — ca preotii teneri nu desvólta destula activitate in parochieele loru, si ca mergendu in parochii se negliha cu totul. Se mai dice apoi

ca multi dintre preotii nostri teneri nu aréta destula alipire catra asiediemitelē bisericeei nóstre.

Nu voimu a crede nici un'a din acestea, dar amu dorí ca in interesulu bisericeei, cât si in interesulu bine intielesu alu respectiviloru individi se dispara si cele mai mici banueli de natur'a celoru amintite..

Numai astfeliu ne potemu deschide calea la inaintare, si numai astfeliu vomu poté ajunge, cá se nu ne plangemu de nedreptatiri, cari in fapta nu existe, si cari sunt numai consecinti'a unoru intipuirii false.

Sinodulu eparchialu din Aradu.

(Fine.)

In siedinti'a IX.

In 24 aprile inainte de amédi la ordinea dilei este reportulu comissiunei episcopesci, reportoriu Paul Milovanu. Sinodulu ia la cunoscintia ca senatulu episcopescu a tienutu in decursulu anului trecutu 7 siedintie, si a resolutu 79 obiecte.

Sinodulu ia la cunoscintia incasarea competintieloru din contribuirile de 1 si 3 cruceri, precum si incasarea din tacsele dela cununii, indrumandu-se totu de odata consistoriulu a pasí cu cea mai mare rigóre intru incasarea restantieloru din respectivele contribui.

Se ia la cunoscintia reportulu despre starea fundatiuniloru bisericesci si scolarie din districtulu consistoriului oradanu, se apróba ratiociniulu episcopiei consistoriului oradanu, si episcopiei consistoriale i-se da absolutoriu.

Se votéza bugetulu consistoriului oradanu.

La ordinea dilei reportulu comissiunei fonduriloru comune, reportoriu *Nicolau Zigre*. In cestiunea impartirei fonduriloru comune dieceselor Aradu si Caransebesiu la propunerea deputatului Vincentiu Babesiu se enuncia urmatórele:

„Prin conclusulu de sub Nr. 357 alu congresului nationalu dela 1878, impartirea fonduriloru comune de sub intrebare fiindu decisa numai in principiu, intocmai casí prin conclusulu aceluasi maritu Congresu de sub Nr. 243 inca mai inainte totu in principiu decretata realizarea infintiarei celoru doue episcopii istorice in Oradea-mare si Temisiór'a; mai departe prin conclusulu congresuale de sub Nr. 263 din acelasi anu intielegerea asupra modului cheiei, respective proportiunei la impartirea acelorasi fonduri intre partile indreptatite, lasandu-se astoru parti, respective sínódeloru concerninti, ér atari parti indreptatite fiindu fora tota indoiél'a si crestini nostri din reinfiintiandele doue diecese,

caroru acele fonduri respective cuot'a loru din acele tocmai va face posibila esistinti'a loru si sanctiunea altissima a infintiarei loru : acestu sinodu pe bas'a si dupa tenórea suscitateleor concluse congresuali, tiene cà impartirea faptica a cestionatelor fonduri comune si chiaru statorearea modului si cheiei nu este posibila, decâtu dupace cele doue episcopii noue voru fi macaru intru atáta realizate, ca se-si aiba unu organismu indreptatitu alu loru propriu, spre a-si esercitá dreptulu la impartirea fonduriloru."

Se resolvesce petitiunea representantie fondatiunei lui Gozdu, acordandu-se reducerea cametelor dupa imprumutulu de 50,000, ce-lu are din fondurile comune dela 7 0/0 la 6¹/₂ 0/0

Se ia spre sciintia reportulu generalu alu epitropiei fonduriloru comune despre activitatea sa din 1880, se apróba ratiocinienele epitropiei de pre 1879, si i se da absolutoriu.

Se votéza bugetulu epitropiei fonduriloru comune in suma de 4910 fi. cu ce siedinti'a se incheia.

In siedinti'a X.

Tienuta in 24 aprile dupa amédi se ia spre sciintia reportulu comissiunei anchetarie sinodale insarcinandu-se totu de odata respectiv'a comissiune a funcióna si pre viitoriu in cerculu seu de activitate indigitatu prin conclusele sinodali anteriori, estindiendu-si activitatea sa si asupra altoru afaceri ce stau in strensa legatura cu emissiunea sa. In loculu reposatului membru Georgiu Vasileviciu sinodulu alege de membru in comissiunea anchetaria pré protosincelulu Iosif Goldisiu.

Se stabilescu diurnele si spesele de calatoria ale deputatiloru, si se alege o comissiune pentru autenticarea protocóleloru neautenticate.

Cu acestea terminandu-se agendele Sinodului din acésta sesiune, protonotariulu Sinodului Dr. Georgiu Popa in numele biroului si a sinodului exprima Prea Santiei Sale Domnului Episcopu — presiedinte multiamit'a profunda a Sinodului, pentru conducerea intielépta a desbateriloru sinodali, si ducerea loru la unu resultatu atát de bunu pentru interesele nóstre bisericesci si scolari.

Sinodulu cu viua placere aplaudéza aceste manifestatiuni de multiemire.

In fine Pré Santi'a Sa Domnulu Episcopu — Presiedinte multiamescce sinodului pentru concursulu bunu si unanimu ce i-s'a datu si in cursulu acestei sessiuni sinodali in interesulu promovarei causeru nóstre bisericesci, scolarie si fundationali, implorandu dela Atotputerniculu

Dumnedieu binecuventarea sa, si binecuventandu parintescce lucrurile acestui sinodu, — declara sessiunea sinodala de inchisá.

10 MAIU 1881.

I.

In viéti'a mea avut'amu unu doru si-unu visu de acele. Ce pórtá pe-a loru aripi resfrangere de stele,
Unu visu frumosu ca dorulu ce nasce dintr'unu visu.
Prin umbra de-abia ochiulu tientitu lu-intrevede
Si mintea nu indraznesce in elu a se increde . . .
Dar iéta! adi in sóre elu sborulu si-au deschisu!

Priviti! acést'a tiéra de alte tieri nitata,
Avea asemenáre cu-o ramura uscata
Ce o duce pe-a lui valuri torentulu Dunaréann.
Uimiti de trist'a-i sórte, eu o priveamu cu jale
Si-i totu diceamu: „Ah! cine te va opri din cale
„Pan'a nn fi 'nghitita de-alu mariloru noeanu?

„Respunde, creanga mica, din care arboru mare
„Te-a ruptu cumplitulu crivetiu cu aspr'a lui suflare
„Si te-a svarlitu departe de trunchiulu parintescu?
„Coprinsute-au in ghéra unu vulturu golu de frunte?
„Facut'au elu cu tine unu cuibu in verfu de munte,
„Séu fost'a-i tu atinsa de fulgerulu cerescu?

„Mergi unde? vii de unde? si care-i alu teu nume?
„Mai simti in tine viétia sau mórtá esti pe lume?
„Mai este pentru tine unu viitoriu ascunsu. . . . ?
O! straina minune! Cea ramura 'necata
Din tulburele spume s'au ridicatu deodata
Si falnicu peste valuri ea astfeliu mi-au respunsu:

„Poete! nu me plange, n'ai grija de-a mea sórte.
„Plutindu, privescu eu ceriulu, si prin des'his'a-i pórtá
„Zarescu planandu deasupra-mi o raza din altariu.
„Multi au facutu cercare din cale-a me culege
„Dar n'au pututu s'atinga odrasl'a unui rege
„Caci rege e stejarulu si 's viti'a de stejaru!

„Pe malulu Romaniei voiú prinde radacina
„Sioiu cresce in putere si fruntea mea sanina
„Va trece catra sóre prin norii dusmanesci.
„Gigantu voiú fi. cu fala privindu peste-orizonuri.
„Eu portu in siuu-mi lemnulu, din care se facu tronuri
„Si arme de isbanda si sceptri imperatesci!

Au disu si créng'a vie crescendu, mandra colóna,
Naltia pana la ceriuri frunzós'a ei coróna
Sub care lumi voióse gasiau unu adapostu.
Ah! cine-ar putea crede si cine-ar putea spune
Cum asta luminósa, gigantica minune
Au devenitu ce este din cea ce au fost?

II.

Asia tu, Romanie tu tiéra multu iubita,
De sórtea-ti crunta, órba, multi secolu prigonita
Ai re-inviatu puternicu, in clipa, gloriosu.
Pe candu pareai menita a pieré din lumina.
Tu ti-ai adusu aminte de mum'a ta latina
Si-ai scuturatu trecutulu amaru, intunecosu.

Ai fost, vai! prinsa in lupta cu mórtea nemilósa
Dar smuls'a-i tu din mana-i a sa cumplita cósa
Si ai cositu din cale-i funebrulu siminocu.
Acum ti-e calea larga si largu ti-e viitoriulu,
Pe orice impedicare tu pui acum piciorulu
Si treci totu inainte strigandu la lume: locu!

„Locu celui ce se scie de viti'a imperatésca!
„Locu celui cu menire in glorie se creasca!
„Locu sufletului tare, locu bratiului vitézu!
„Cine-au domnit pe-o lume, fie in mormentu nu móre!
„Unu sóre ce declina din nou renasce sóre!
„In somnu adencu de mórte e sufletulu mai treazu!“

O! tíera de mari fapte ce porti unu nume mare,
Pe margine de grópa redevinindu mai tare
Ai provocatu destinulu si l'ai infrantu pe elu.
Si adi invingetóre ca in timpi de alta data,
Tu insesi, tu Regina acum neaternata,
Depui pe a ta frunte coróna de otielu!

Onoru, marire, fala si viétia si tarie
Se fie a ta parte in secolu, Romanie.
Otielulu din coróna cu glorie-i batutu.
In taina ajutata de sacri'a provedintia,
Ori care fapte grele pereau cu neputintia
Tu le-ai doritu pe tóte, pe tóte le-ai pututu!

Frumosu, sublimu spectacolu e in fati'a omenirei
Când unu poporu se întórce din marginea perirei
Si pasa plinu de dile pe campulu stramosiescu;
Când elu isi face-o arma din lantiulu de-apesare
Si in focu radobandesce a lui neaternare
Stropita si platita cu sange vitejescu!

Multu scumpa, luminósa si vie si ferice
E diu'a când poporulu se simte in dreptu de-a dice
C'au fostu privitu in fatia de insusi Dumnedieu!
Ferice de totu omulu a carui scurta viétia
Se leaga cu vecie prin asta di marétia
Ca prin o cingatóre de veselu curcubeu.

Saltati in pepturi inimi cu o mandra esaltare!
Tunati, viteze tunuri, lungi salve de serbare!
Miscati a vóstre cóme vechi codri de pe plaiu.
Adi patri'a romana apare triumfala
Purtandu cu maestate coróna ei Regala
Si falnica hlamida a sórelui din Maiu!

Mircesti, 10 Maiu 1881.

V. Alecsandri.

Regulele ortografiei romane

primate de Academi'a romana in urm'a desbateriloru din
sessiunile generale 1880 si 1881 si a votului finalu din
31 martie 1881.

1. Literile latine y, ph, th, qu, si k, nu se vor
intrebuintiá in scrierea romana, cu esceptiune pentru
numele proprii si cuvintele straine neasimilate, d. e.
Quintilian, Ypsilant, Kalium.

2. Duplicarea consonanteloru se admite numai
acolo, unde provine din alipirea a dóue cuvinte ro-
mane, din care unulu se termina, si altulu incepe
cu aceeași consonanta séu cu o consonanta de ace-
lasi organ, inse numai in nauntrulu limbei romane,

unde se si aude. Vom scrie dar: innotare, innascut,
innoire etc. Vom scrie inse aprobare (cu un singur
p), afirmare, colaborare, duplicare, comoditate, etc.

Se lasa latitudine a se scrie *inmultire*, séu *im-
multire*, *inmormentare*, séu *inmormentare*. Vom inscrie
inse totdeun'a *impreama*, *impilare*, *impacare*, etc.

3. Se admite duplicarea lui s in putienele cu-
vinte, in care póte servi pentru evitarea confusiunii
intre dóue intielesuri diferite: massa (la masse) si
masa (la table), rassa (la race) si rasa (rasée), cassa
(la caisse) si casa (la maison).

4. Deosebirea nuantiei de pronuntiare a lui s
ca z in mijlocu si la terminarea cuvinteloru nu se
insemnéza, aflandu-se numai in câte-va cuvinte nou
primite si prin urmare nici s nu se duplica in mij-
loculu cuvinteloru acolo; nnde remane s dupa na-
tur'a lui. Vom scrie dér: *rosa*, *francesa*, *sintesa*, *na-
salu*, *nasulu*, *frumosulu*, etc.

5. Consonant'a dupla x, pastrata in alfabetulu
latin din vechiulu alfabetu campan, o putem primi
si noi ca o inlesnire grafica pentru impreunarea lui
c si s in neologisme si in nume proprii: xilografie,
lexicon, Xenocrat, Alexandru.

Se lasa inse latitudine a se scrie *expeditiune* si
espeditiune; *esemplu* si *exemplu*, dupa cum vrea se pro-
nuntie scriitorulu.

6. Sonulu j (juvete cirilic) se va scrie totde-
un'a cu j.

7. Sonurile *ce* (cerfo) si *ge* (gea) se vor scrie
cu c si g inainte de e si i si cu ci si gi inaintea
celorlalte vocale. Cand inse literele c si g au se
sune g si k inaintea vocaleloru e si i, se vor scrie
cu ch si gh.

Vom scrie dar: cine, ginere, cépa, géna, cias-
lovu, ciocârlie, ciuta, giam, Giurgiu, cheie, unchiu,
ghemu, ghinda etc.

8. Sonurile s si ti se vor scrie totdeun'a cu
ș si t adeva s si t insemnate cu sedil'a francesa.

Pentru sonulu z se admit dóue scrieri. Acolo,
unde flectiunea romana ilu arata ca provenind din-
tr'unu d, se va scrie cu d: asemenea acolo unde se
arata d fie si din cuvintele primite in limb'a romana
ca neologisme; in celelalte casuri se va scrie cu z.

De esemplu: credi, vedi, dieu, diu'a, insa zim-
besc, zalog, lucrez, botezat.

9. st se scrie cu sc, unde vre o forma flectio-
nara romana arata un sc, din care a provenit: cu-
nosci, pesce, romanesci: asemenea si in cuventulu a
sci cu derivatele lui, sciintia, cunoscintia, etc. Se
scrie inse Stefan, stergar, astept.

10. Se se insemneze sunetul à cu semnul \smile , ér
sunetulu î cu semnulu \frown d'asupra vocalei originare
din care a provenit.

11. In vorbele flesibile se se conserve u finalu
cu semnulu scurtarii acolo unde se aude pe jumetate
séu nu se aude de locu, d. e. omu, bunu, lucrulu,
plecu, fiu.

12. i scurt se va insemná cu i cu semnulu scur-
tarii d. e. ómeni, copii, audi.

13. Articolulu nedefinitu, pronumele si numera-
lulu o si nici o data cu ua, d. e. o casa, o data,
am dat-o.

14. Apostrofulu nu se pune inaintea articulu-
lui a; prin urmare se va scrie casa, masa etc.

Diftongii ea si oa se vor insemná cu é si ó,
afara de ea dela imperfect si de ea in cuvinte ca
stea, unde a final are valóre proprie gramaticala,
d. e. mergea, tienea, stea.

16. Pentru împreunarea a două séu mai multe cuvinte séu particule se întrebuintieza semnulu liniutiei, — d. es: da-mi, duca se, a-'mi face.

D. Maiorescu n'a schimbat de cât numerisarea regulelor, cari s'au votat, punendu-le într'o ordine mai potrivita. D-sa inse în lucrarea ce presinta are în punctu, care a ramas nefixatu, acel'a e relativ la scrierea lui à si î. A fost o propunere de a se inscrie aceste sunete cu semnul \sim si \curvearrowright .

Alta propunere inse a cerut pastrarea tuturor accentelor, dar nu a determinat cari din ele vor fi pusu pentru à si care pentru î. Asia că astadi cestiunea scrierii lui à si î a ramas nehotarita.

Discutiunea asupra acestei cestiuni se urméza în două siedintie consecutive si în fine se votéza urmatórea propunere cu mare majoritate:

„Propunem ca sunetele î si à se se insemneze cu vocalele originale, d'asupra carora se va pune semnul scurtarei (\sim) pentru à, ér circumflexul (\curvearrowright) pentru sunetul î.

I. Caragiani, Poni, dr. Brandza, Sion, Odobescu, Urechia, Roman.

Curticiu 13/25 Maiu 1881.

Domnule Redactoru! Spre a da resunetu si din partea nóstra la cele ce s'au scrisu în Nr. 18 a fôiei „Biseric'a si Scól'a“ cu referintia la loialitatea (vechi'a mostenire) a poporului nostru pastrata catra tronul si dinastia; dar' si pentru alte fapte de ale aceluiași popor — de mare valóre morala, mi-permitu a vi aduce la cunoscintia urmatórele:

Eram chiar în comitetu. Nu me acceptamu în nimicu extraordinariu, ci cugetamu ca sunt de pertractatu numai nisce cause de rondu. Când inse venerabilulu nostru par. ass. const. Rds. D. Moise Bocsianu în cunoscut'a-i predare inspiratóre, pronuncia propunerea serbarii si eternisării cununiei Altetii Sale principelui nostru clironomu „Rudolfu“ între repetite urári de: „se traiésca“ me facura fôrte emotionatu. Nu sciamu ce se admiru mai multa: afectiunea mea séu marea însufletire ori zimbetele de bucurie ce se vedeau pre buzele reprezentantiloru poporului, cari erau de facia.

Cum dicu o bucuria ce nu o potu descrie, ne cuprinse pre toti, si acést'a erá se se si faca numai decât cunoscuta întregi poporatiuni prin resunetulu trascuriloru, cari insa din consideratiuni meritorie se lasara pe reversatulu zoriloru dilei urmatóre, căci unii diceau: „că numai cu reversatulu radieloru luminei se impartasimu fratiloru bucuri'a nóstra“ si în adeveru: tóte câte sau facutu atât înainte cât si dupa seversirea santei liturgie, au fostu totu atâtă espressiuni fidele ale iubirei si stimei, cu carea scie poporulu nostru a-se purta în ori si ce împrejurari catra Tronul si dinastia.

Considerabilulu numeru alu celoru ce au reprezentatu poporulu, apoi functionarii lui civili si finantiali la serbarea cununiei: suntu si voru fi martori a acelei solemnitati.

Ajunge a spune ca spre eternisarea cununiei Altetii Sale amu proiectatu si decisu: infintiarea unei fondatiuni pentru pruncii seraci ai comunei nóstre — cu titlulu „Fondulu Rudolfu.“ Acestu fondu va fi separatu de celu scolariu, care pana acum numera la 300 fl. si mai bine.

Cu adeveratu multa nobilitate de inima pastreza poporulu nostru. Se póte dice ca elu numai prin credintia voiesce se fie mantuitu. Amórea lui, alipirea lui si resolutiunea-i pentru august'a casa dmnitória este si va remané vecinica.

Acést'a neclatita credintia i-o da Biseric'a si Scól'a lui, si fericitu pastorulu seu, care 'lu scie induce în cunoscerea si însusirea binelui ce isvoresce din acele doue institutiuni sante. Spre acést'a un'a dintre cele mai multe dovedi este si urmatórea: aundindu adeva poporulu nostru despre trecerea la cele eterne a fostulu Episcopu alu Aradului Procopiu Ivacicovicu, n'au pregetatu a-si esprime condolintia pentru fostulu seu odinóra archipastoriu; căci indata s'au dispusu vestirea acelu doliu prin tragearea clopotelor ce s'au si facutu într'unu modu fôrte patrundietoriu.

Cum dicu Domnule Redactoru mi-am permis din aceste incidente se vi mai scriu, căci când vedu sentimentele poporulu atât de loiale, mi pare ca-i vedu intruparea mantuirei lui, ér când-i vedu inim'a cea atât de nobila, nu potu lasa a nu-mi esprime dorintia, ca aceea se se cultive din respoteri, pentru ca numai o credintia neclatita si o inima nobila plina de simtieminte nationali póte se ne assigure viitoriulu.

Floriantu Ciór'a,
invetlaturu.

Catedrala din Iasi.

„Liberarulu“ ne da urmatórele amenunte asupra restaurarei catedralei din Iasi:

Inca de sub bine-cuventat'a pastorie a fericitulu întru pomenire metropolitu Veniaminu, ce ocupá scaunulu archiepiscopalu alu Moldovei unu numeru în delungatu de ani, acestu prelatu mare alu bisericeii ortodoxe crestine concepu piós'a ideia a ridica o biserica marétia în glori'a lui Dumnedieu, si cu rivna puse mana la acést'a casa de rugaciuni, ce avea se fie cea mai marétia si framósa podóba a Iasiului, vechea capitala a Moldaviei.

Lucrulu se incepu în 1833. Timpulu si vicisitudinile lumesci inse facura a se incetá, si în anulu 1841 fu cu totul parasitu. Nesciinti'a deplina a maestriloru architecti facu în trupulu bisericeii o rana; bolt'a colosala si imensa se surpa sub greutatea necalculata, si cóstetele zidirei a liniiloru paralele remasera crapate, si crapaturile cumplete deschise amenintia cu totala surpare. Au trecut ani si giganticulu monumentu sub temperiile loru a încaruntitu în putrezeciune. Si au urmatu în scaunulu metropolitanu, Meletii, Sofronii si dorintia loru fu stérpa, Calinicii facura o încercare; se batu la usi'a credinciosiloru, si piositatea si mil'a loru s'a desteptatu, inse au fost departe de a puté ajunge si implea golulu sumelor cerute. În corvanulu bisericeii se strense, multiamita inimiloru crestine abiá o suma de 20000 lei. Au ajunsu timpii Iosifloru, si gloriósele dile de domnie ale Regelui Carol si Reginei Elisabeta, ca ruin'a se se îmbrace în vestmentulu de serbatóre, în care Veniaminu spera si credea a lauda numele Domnului; cu ajutorulu lui Dumnedieu marea si sant'a sa credintia se va implini.

Mercuri, în 15 Aprilie 1881, Prea santitulu metropolitanulosifu facendu sant'a liturgie în biseric'a

Sf. Georgiu, a esitu precedatu de felinare, prapore si in glasu de cantari incunjuratu de o multime de lume, si intrandu intre zidurile de ruina a sfintitu apa stropindu imprejuru si pe asistenti, invocă darulu si ajutoriulu celui prea puternicu intru indeplinirea restaurarei acestui locasiu Dumnezeescu. Apoi Inaltu Prea Sfintitulu ceti prescriptulu verbalu si tienu urmatoriulu discursu :

Fratiloru si Fiiloru !

„Lucrarea ce noi voimu a incepe astadi, este o continuare, o urmare a lucrarii inceputa inca din anulu 1832 de fericitulu intru amintire mitropolitulu Moldovei si Sucevei Veniaminu Costachi dar remasa neterminata de la anulu 1841 pana astadi. Peste trei ani de acum inainte, se va implini o jumatate de secolu de când s'a pusu cea dantaiu peatra fundamentala, de nemuritoriulu Veniamenu, pentru edificarea acestui maretiu monumentu religiosu, care din imprejurarile vremiloru a remasu pana astadi neterminatu. Se multiamimu lui Ddieu ca sub domni'a Majestatiei Sale Regelui Romaniei Carol I, putem se reincepemu lucrările de restaurare si terminare a acestei Biserici. Se multiamimu asemenea lui Ddieu ca ne-a invrednicitu se traimu pana astadi ca se vedemu cu ochi nostri reinceperea lucrariloru pentru terminarea acestei Biserici, alu carei primulu inceputu din fundamente l'am vezutu ca copii, si astadi speram a o vedea terminata ca barbati inaintati in virsta. Cum vedeti domniloru, acestu maretiu monumentu religiosu, apartiene si trecutului si viitorului; căci ne arata sentimentele de pietate religiôsa si de mandrie nationala ale predecesoriloru si strabuniloru nostri; ér viitorului, căci terminandu-se va arata urmasiloru nostri continuarea acelorasi sentimente religiôse si nationale. Se speram dar in Ddieulu parintiloru nostri, ca in acésta epoca de reinviere si marire a neamului romanescu, sub gloriôsa domnie a Augustui nostru Rege Carolu I-iu, in alu carui'a timpu am avutu pana acum fericirea a vedea sevirsite atâtea mari si frumôse fapte nationale, ne vom invrednici a vedea terminata si acésta marétia Biserica, inceputa, cum am disu, de o jumatate secolu inainte, la a carei'a sfintire vom avea fericirea de a vedea in mijloculu nostru si pe Majestatile Loru Regale Carol I-iu impreuna cu gratiôs'a nôstra Regina Elisabeta; de si chiar si pana atunci speram ca-i vom avea in acésta a dou'a capitala a Romaniei pentru ca se vedea si se se bucura impreuna cu noi de inaintarea lucrariloru acestei biserici. In acésta dorintia, dar, cu sufletésca multumire se esclamam: Se traiésca Majestatile Loru Regele si Regin'a nôstra! Se traiésca Romani'a!

„In sensulu celoru ce am vorbitu pana aci, am intocmitu si unu prescriptu verbalu, pe care voim se-lu punemu in piétr'a fundamentala sub pilastrii ce sunt a se infiintia acum din nou dupa noulu planu alu lucrarei de restaurare.“

Inaltu Pre Santitulu Mitropolitulu dupa oficiarea serviciului divinu in biserica si a ceremoniei religiôse cu punerea petrei fundamentale la pilastrii ce sunt a se face din nou in intrulu bisericeii cu inceperea noveloru lucrari de restaurare a adresatu Majestatiei Sale Regelui urmatôrea telegrama de felicitare.

Majestatiei Sale Carol I Regele Romaniei.

Bucuresci.

Sire

Me simtu fericitu de a putea spune Majestatiei Vóstre, că astadi s'a indeplinitu August'a Vóstra vointia prin asiezarea celei antai pietre in fundamentele operei de restaurare a Bisericeii Sfintei Mitropolii a Moldovei din Iasi, in care fundamente am depusu, pentru eterna pastrare, actulu Prescriptu Verbalu sub Nro. 42, tiparitu pe pergamentu, investitu cu Auguste numele Majestatiloru Vóstre Regele si Regin'a Elisabet'a cu dat'a zilei de astadi 15 Aprilie 1881.

Sunt asemenea plinu de sperantia ca cu ajutorulu a tot puterniculu Ddieu si cu acél'a alu Majestatiei Vóstre, ne vom invrednici a vedea in curandu terminata acésta grandiósa opera nationala-religiôsa.

Se traiti Majestatea Vóstra!

Se traiésca Majestatea Sa Regin'a Elisabet'a multi si fericiti ani, ani, pentru protectiunea si prosperitatea Bisericeii, spre gloriificarea lui Ddieu si marirea neamului romanescu.

Se traiésca Romani'a!

Presedintele Comisiunei de restaurarea Bisericeii Sfintei Mitropolii din Iasi.

Iosif, Mitropolitulu Moldovei.

La care Majestatea Sa a bine-voitu a raspunde Inalt Prea Santiei Sale indata dupa cum urméza:

I. P. S. S. Mitropolitulu Moldovei.

Iasi.

Am fost din inima fericitu a afla inceperea lucrariloru de restauratiune a Sfintei Mitropolii a Moldovei, de cate se léga atâtea scumpe amintiri nationale. Dea Ddieu ca acestu monumentu se se inaltie cu bine cât mai curand, spre a pastrá urmasiloru nostri memori'a epocii roditóre in fapte patriotice si barbatesci, prin care la rendulu ei a trecutu generatiunea nôstra. Primiti sincerile multumiri ale Reginei si ale Mele pentru felicitările ce ne trime-teti si cu acésta ocaziune.

CAROL.

D i v e r s e .

* *Pré Santi'a Sa*, Parintele Episcopu alu Aradului s'a intorsu Marti'a trecuta dela Budapest'a deplinu sanatosu.

* *Diu'a de 10 Maiu* s'a serbatu in Bucuresci cu o solemnitate cât se pote mai mare. Desu de diminetia stradele pre unde avea se tréca cortegiulu regalu erau pline de lume. La 12 óre Majestatile Loru mersera la Mitropolie viu aclamate de multi-mea poporului, care umplea stradele. La poalele dealului Mitropolieii M. M. L. L. au fost intempinate de P. S. S. Mitropolitulu Primat incungiuratu de inaltulu cleru si de dñii presidenti ai corpuriloru legiuitóre. Corulu seminareloru intonă imnulu: „Bine esti cuventatu celu ce vii intru numele Domnului,“ ér P. S. S. par. Mitropolitulu ceti rugatiunea, si presentă M. M. L. L. evangeli'a si crucea. Apoi inaltulu cleru se puse in fruntea cortegiului, si Regele si Regin'a impreuna cu printiulu Leopold si printii

Ferdinand si Carolu mersera pre jos la Metropolia. Urări entusiaste salutara pre M. M. L. L. la sosire in curtea Metropoliei.

Dupa seversirea servitiului divin, la care oficiara cei doi Metropoliti, 6 Archierei, 4 archimandriti si 4 diaconi, Maiestatile Loru si printiulu moscenitoriu de Hohenzollern subscrusera actulu de incoronare.

Dupa întorcerea la palatu Maiestatile Loru au primitu in sal'a tronului diferitele corpuri ale statului. Domnulu presidentu alu senatului pronunția in numele corpurilor legiuitoare urmatoriulu discursu :

„Sire, D ó m n a ! „Asta-di Romani'a se incoronéza pe sine-si, punendu Corón'a Regala pe Capetele Maiestatiloru Vóstre.

„Asta-di, ea culege laurii intielepciuni si bravurei sale ;

„Asta-di, vítézulu ei Capitanu, Care a avutu nestramutata credintia in valórea natiunei, nealterabilu devotamentu pentru libertatea si binele ei, primesce din manile natiunei si pune pe Capulu Seu simbolulu Suveranitatiei Romaniei, emblem'a stabilitatiei si a asigurarei viitorului.

„Pórta, sire, pórta, D ó m n a , cu fala si credintia acésta Coróna regala.

„Ea sta neclatita pe Capetele Vóstre, caci s'a otielitu priu sangele nostru si s'a intaritu prin devotamentulu si iubirea nóstra.

„Urnasii Vostri o voru purtá cu aceeași mandrie, cu aceeași tarie, si Dinasti'a Vóstra va fi totu atât de nationala ca si Voi, prin credintia, prin amórea Romaniloru.

Traiésca Romani'a !

Traiésca Regele si Regin'a ei !

Traiésca Dinasti'a !

Apoi, d. prezidentu alu Senatului a oferitu Regelui si d. prezidentu alu Camerei, Reginei, corónele regale.

M. S. Regele a respunsu :

„Serbarea de astadi consacra o epoca de 15 ani, plina de lupte grele, de fapte mari. Sub puterniculu scutu alu Constitutiunei, Romani'a a crescutu s'a desvoltatu, s'a intaritu. Staruinti'a natiunei, viteji'a armatei si credintia, care am avutu in barbati'a poporului au implinitu dorintiele nóstre cele mai ardinti prin proclamarea Regatului, care este garantia cea mai sigura pentru viitoriu, Primescu dar cu mandrie, ca simbulu alu independentiei si alu tariei Romaniei, acésta coróna taiata dintr'uuu tunu stropitu cu sangele vitejiloru nostri, santita de biserica. Ea va fi pastrata ca o comóra pretiósá, amintindu momentele grele si timpurile glorióse ce amu strabatutu impreuna, ea va areta generatiuniloru viitoare voinici'a Romaniloru din estimpi si unirea care, a domnitu intre tíera si Domnu. Pentru Regina si pentru Mine, corón'a cea mai frumósá este si remane dragostea si increderea poporului pentru care n'avemu de cât uuu gând : marea si fericirea lui.

Se ne unimu in fati'a acestoru stéguri cari au stralucitu pe campulu de onóre ; in fati'a acestei coróne, emblema a Regatului si imprejurulu carei'a natiunea strenga-se ca ostasii imprejurulu drapelului ; in fati'a acestei maretie manifestari, pentru care tíera intréga a alergatu in Capitala spre a fi martura acestei dile fericite, se ne unimu in strigare scumpa

inimeloru nóstre si care va gasi nnu resnetu puternicu in acestu locu santitu prin proclamarea celoru mai insemnate acte : Se traiésca iubit'a nóstra Romanie, astadi incoronata prin virtutile sale civice si militare.“

Dupa acést'a a avutu locu defilarea delegatiuniloru celoru 32 judetie pe dinaintea MM. LL. La 5 óre s'a datu delegatiloru unu banchetu, la siese sér'a iluminatie splendida in totu orasiulu.

Astfeliu s'a terminatu acésta marétia di.

* **Trasnetu si focu.** Mercuri'a trecuta a trasnetu in comun'a Finisiu cas'a parochiala, carea indata s'a aprinsu si a arsu. Prin acést'a s'a causatu o dauna fórte mare parintelui Teodoru Badea, carele locuía in respectiv'a casa. Numai putiene mobile s'au potutu scapá din flacari. Cele mai multe s'au prefacutu in cenusia, impreuna cu o cantitate cam de 150 de sinice de bucate.

* **Turburári antisemitice** s'au inscenatu in Russi'a in dilele din urma intr'o mesura infioratória. In mai multe orasie din Russi'a de sud au fost maltratari de poporu si despoiati de tóte ale loru. Reulu acést'a se pare ca voiesce a se trasformá intr'o bula sociala cronica. Mai multe orasie presenta aspectulu unei pustiiri ingrozitórie, chiar la comercianti rnsi au fost gasite obiecte furate, pre care ei de buna séma le cumperasera. Multe obiecte furate au fost inghitite de valurile Dniproului, de vreme ce multi din agitatori, de téma cá se nu fia descoperiti au aruncatn in apa obiectele predate.

* **Actual'a situatinne europeana** o descrie unu diariu oficiosu din Vien'a in colorile cele mai frumóse si dice ca este fórte intemeiata speranti'a pentru o véra pacinica ; despre afacerea gréca nu trebue se mai existe nici o ingrijire. Prin succesulu reportatu de Franci'a in Tunis ea a fost transportata de la alte probleme periculóse pe unu terenu economicu roditoriu. Nici superarea Italiei, nici proteste Portiei nu voru avea unu efectu practic. Desamagirea in cestiunea tunesiana a desceptatu in Itali'a convingerea ca unu guvern conservatoriu este mai bine in stare de cât unulu radicalu a apera consideratiunea regatului, ceea ce se póte privi ca unu nou temeiu pentru siguranti'a pazei. In fine Rusi'a nu este in stare a-si aruncá privirile asupra cestiuniloru din afara, si chemarea lui Ignatieff la putere nu trebue se destepte nici o ingrijire.

* **Principele Bulgariei Alexandru** voiesce se paraséca tronu daca tíer'a nu-i va indeplini unele condituni, si anume suspendarea constitutiunei pre 7 ani.

* **Arion séu culegere de canturi nationale** spre intrebuintiarea tenerimei de ambe secse este titlulu unei brosiure aparute in Brasiovu, culesse si redigiate de Ioanu Dariu, invetiatori la scól'a primara romana din Satulungu.

* **Nihilisti in Rusi'a** au respunsu la manifestulu tiarului cu o proclamatiune, in care intre altele dicu : Noi primimu resboiulu anunziatu de Majestatea Vóstra contra nóstra, vomu suferi si mai departe inimati de increderea, ca in sfersitu noi tot vomu reporta victori'a. Din ce va fi presiunea asupra nóstra mai mare, din ce se va face poporulu mai stabilu si desi se va omori ici colo câte unulu dintre noi, numai decát 10 voru nisui, a-i ocupa locul. Noi,

cari pana acuma nu neam temutu de puterea Vóstra, nici pe viitoriu nu ne tememu de locu de ea."

* **Telefonu între Franci'a si Angli'a.** — O telegram'a din 5 Maiu adresata din Londr'a la „Berliner Tageblatt“ dice: Eri s'a facutu prim'a incercare a unei intielegeri telefonice între Dover si Calais. Ca legatur'a s'a folositu cablulu; de si unele droturi ale sale furá intrebuintiate ca de óbsce pentru serviciulu telegraficu incercarea totusi, avu succesu deplinu; se audiau fórté limpede, si se deosebéu perfectu vocile vorbitoriloru. Inventatoriulu aparatulu telefonicu folositu la acést'a incercare declara cu cea mai mare precisiune ca prin cablulu transatlaraug legatur'a telefonica este cu putinti'a si între Londr'a si New-York.

* **Astronomi'a** — Caussin a prezentatu Academiei de stiintie din Paris o luneta astronomica da o constructiune fórté simpla, usóra, a carei pretiu este fórté micu (25 fl.) si acarei putere este asia de mare, in cât cu ea se potu vedea craterele vulcaniloru din lun'a. Tóte aceste conditiuni facu din ea unu ajutoru minunatu pentru popularisarea cunoscintieloru astronomice, urmarita cu atát'a ardóre de d. Vinot. Putearea optica e obtienuta aci printr'o combinatiune diu cele mai simple: observatoriulu privesce cu a dou'a lunet'a imaginea produsa de prima lunet'a.

C O N C U R S E.

Pentru parochi'a de class'a III. *Meragu*, inbinata cu postulu invetiatorescu in tractulu Beiusiului, amesuratu incuviintiari Ven. Consistoriu oradanu din 25. febr. 1880. Nr. 107. B. se escrie concursu cu terminu de alegere pe 7. Iuniu a. c. Duminec'a tuturoru sántiloru.

Emolumintele sunt ca la preotu: a) pamentu parochialu de 3 cubule semanatura. b) 50 mesuri cucuruzu. c) stólele indatinate;

Ér salariulu invetiatorescu: 7. cubule de bucate; 44 fl. bani gata; 6 orgii de lemne; doue mesuri de pasula, si 50 portiuni de fênu si atâtea de paie.

Recurentii vor avea a-si tramite documentele sale pana la terminulu indicatu la subscrisulu. Beiusiu, in 11. Maiu 1881.

Pentru comitetulu parochialu.

Vasiliu Papp, m. p. Protopopulu Beiusiului.

Pentru parochi'a *Pm. Campani* cu filia *Pm. Valani* in protopresbiteratulu Papmezeului — care prin conclusulu Ven. Consistoriu Oradanu din 16/28 martiu Nr. 259 B. pe basa protocóleloru sínódeloru parochiale sau decretatu de parochie de a III. clasa, — asiguranduse fitoriulu si alegandulu preotu despre unu venitu de peste 400 fl. v. a. din ambele comune.

Doritori de a ocupa acést'a parochie au de asi trimita petitiunile pana marti in 26 maiu v. la subscrisulu protopresbiteru — când de odata se va tienea si alegerea.

Datu *Pm. Campani* 1. Maiu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Eli'a Moga** m. p. Prot. Papmezeului.

Pentru ocuparea prin alegere a postulu invetiatorescu la class'a superiora (II) din cetatea *Jul'a magiara*, (districtulu Bichisiu) prezentandu-se la primulu terminu numai unu recurentu, prin acést'a se escrie de nou concursu pe terminulu de 21. Iuniu vechiu (3. Iuliu nou) 1881 (domineca dupa sant'a liturgia.)

I. Emolumintele.

1. cortelu in natura.
2. 500 fiorini in v. a. dreptu salariu anualu.
3. 20 fiorini pentru incaldirea locuintiei invetiatoriului preste iérna. (Éra pentru incaldirea scólei trei orgii de lemne in natura.)
4. Accidentiele dela inmormentari, ori alte functii bisericesci, la care ar fi poftitu.

II. Cualificatiunea recurentului.

- A) Testimoniu despre absolvirea preparandiei si facerea examenului de cualificatiune.
- B) Purtare morala buna.
- C) Pe langa limb'a materna se scia perfectu si limb'a magiara.

III. Detorintiele extraordinarie ale alegandului.

a) Conducerea stranei si a corului in si afora de biserica si scóla.

b) Din 2—3 studii a face eleviloru esplicari si in limb'a magiara, ca insusindu-si dinsii si terminii magiari, se póta de-a dreptulu intrá si in scólele mai inalte ale statului.

Doritorii, cari voru a reflectá la acestu postu, au se-si inainteze petitiunile loru, instruite cu trebuintiósele dovedi, la subsemnatulu comisariu consistorialu in Aradu, celu multu pana sér'a la 6 óre din 20. Iuniu v. 1881, si pana in diu'a alegerei, in di de domineca, séu in di de misa, se-se presentéze in biserica, spre a cantá.

Comitetulu parochialu.

Prin: **Mircea Vasiliu Stanescu**, m. p. Comisariu Consistorialu esmisu cu harti'a de sub Nrulu 131/881. scol.

Pentru intregirea parochiei vacante din Comun'a *Cadaru* protopresbiteratulu Jebelului cottol Timisiului se escrie concursu pana in finea lunei lui iuniu a. c. st. vechiu.

Emolumintele: 2 Sessiuni paro. comosate la unu locu la olalta 70 jugere de pamentu aratoriu si de fenatie — birulu preotiescu dela 93 de case una vica de bucate, si stola stabilita de sinodulu eparchialu alu Caransebesiului in anulu 1880.

Doritorii de a ocupa acést'a parochi'a au se-si trimita petitiunile loru instruate conform prescriesloru „Stat. organicu“ pana la mai susu indicatulu terminu parintelui protopresbiteru Alesandru Joanovicu in Jebelu.

Cadaru in 23. Apriliu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru tractualu.